

Samenwerking externe uitvoerend arts – Zuyderland MC bij euthanasie (versie 02)

Ondergetekenden:

.....(hierna: "Uitvoerend arts");

En

Stichting Zuyderland Medisch Centrum, gevestigd en kantoorhoudende te (6419 PC) Heerlen aan de Henri Dunantstraat 5, in dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door [.....], lid Raad van Bestuur (hierna: "Zuyderland");

Overwegende dat:

- Zuyderland soms wordt geconfronteerd met een vrijwillig en weloverwogen verzoek van patiënten, die uitzichtloos en ondraaglijk lijden, om het leven van deze patiënten te beëindigen door middel van euthanasie;
- Patiënten soms de wens hebben om de euthanasie door een externe arts (niet werkzaam binnen Zuyderland) toe te laten passen;
- Zuyderland de externe arts en de patiënt in de gelegenheid wil stellen om binnen zijn muren euthanasie toe te passen.

Artikel 1. Definities

Euthanasie: het leven van iemand opzettelijk beëindigen op diens uitdrukkelijk en ernstig verlangen of hulp bij zelfdoding verlenen zoals bedoeld in artikel 293 lid 1 respectievelijk artikel 294 lid 1 van het Wetboek van Strafrecht.

SCEN-arts: een arts die deelneemt aan het programma Steun en Consultatie bij Euthanasie van de KNMG en opgeleid is om deskundig en onafhankelijk steun en consultatie te geven aan collega-artsen die een verzoek krijgen van een patiënt om euthanasie of hulp bij zelfdoding.

SCEN-verslag: het verslag dat wordt opgemaakt door de SCEN-arts over zijn toetsing van de zorgvuldigheidscriteria bij een patiënt op verzoek van een arts die van plan is een euthanasieprocedure uit te gaan voeren bij deze patiënt.

Uitvoerend arts: de externe arts - niet werkzaam binnen Zuyderland - die de euthanasie binnen Zuyderland uitvoert

WTL: Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding

**Waar huisarts staat, kan ook een andere externe arts (bijv. van Expertise Centrum voor Euthanasie) bedoeld zijn.*

Artikel 2. Doel van de samenwerking

Partijen werken samen met als doel het mogelijk maken van een actieve levensbeëindiging van patiënten die uitzichtloos en ondraaglijk lijden en die daartoe een vrijwillig en weloverwogen verzoek hebben gedaan.

Artikel 3. Uitgangspunten van de samenwerking

Partijen zetten zich in voor het leveren van kwalitatief hoogwaardige en op elkaar afgestemde zorg met betrekking tot de euthanasiezorg. De Uitvoerend arts verleent de euthanasiezorg.

Artikel 4. Voorbereidingsprocedure Uitvoerend arts

4.1 De Uitvoerend arts en de patiënt hebben de wettelijke procedure voor actieve levensbeëindiging doorlopen. Dit houdt in dat aan de door de wet genoemde zorgvuldigheidseisen is voldaan zoals bedoeld in artikel 2 lid 1 sub a tot en met f WTL in samenhang met artikel 293 lid 2 Wetboek van Strafrecht.

4.2 De SCEN-arts geeft een onafhankelijk en zelfstandig oordeel en heeft in zijn SCEN-verslag schriftelijk bevestigd dat de situatie van de patiënt aan de zorgvuldigheidseisen voldoet.

4.3 De Uitvoerend arts heeft tevens vastgesteld dat de voorgenomen actieve levensbeëindiging ook aan alle overige wettelijke voorschriften en de medisch professionele standaard voldoet.

Artikel 5. Voorbereidingsprocedure Zuyderland

5.1 Binnen Zuyderland wordt het TOPAT (Transmuraal Ondersteunend Palliatie Advies Team) ingeschakeld om de Uitvoerend arts en de betreffende afdeling (waar de patiënt ligt) te begeleiden c.q. te faciliteren bij de realisering van de actieve levensbeëindiging binnen Zuyderland. Hiertoe worden de benodigde maatregelen genomen om de actieve levensbeëindiging mogelijk te maken.

5.2 Het TOPAT zal een lid van het team aanwijzen als contactpersoon voor de desbetreffende casus.

5.3 Overige belanghebbenden binnen Zuyderland worden betrokken conform het interne ziekenhuisprotocol over de procedure voor euthanasie.

Artikel 6. Voorbereidingshandelingen (zie voor de checklist bijlage 1)

6.1 De Uitvoerend arts stuurt het recept voor het euthanaticum, dat nodig is voor de euthanasie, naar de ziekenhuisapotheek en de ziekenhuisapotheek levert het euthanaticum vervolgens aan de Uitvoerend arts.

6.2 De Uitvoerend arts dient een uitgevoerde euthanasie te melden bij de gemeentelijke lijkschouwer (en doet bij voorkeur ook een vooraankondiging). De Uitvoerend arts maakt gebruik van de meldingsformulieren euthanasie en overhandigt deze aan de lijkschouwer. Hij geeft tevens alle overige vereiste documenten in verband met de euthanasie aan de lijkschouwer.

Artikel 7. Kosten

7.1 Partijen zijn elkaar voor de uitvoering van deze overeenkomst geen kosten verschuldigd.

Artikel 8. Verantwoorde zorg

8.1 De Uitvoerend arts is te allen tijde verantwoordelijk voor de kwaliteit van de dienstverlening van de euthanasiezorg.

**Waar huisarts staat, kan ook een andere externe arts (bijv. van Expertise Centrum voor Euthanasie) bedoeld zijn.*

Artikel 9. Calamiteitenmelding

9.1 Partijen werken bij een verplichte melding samen aan het intern onderzoek en gebruiken de hiervoor bedoelde handvatten van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid. Hierbij geldt als uitgangspunt dat Zuyderland de melding doet bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd conform het reglement van Zuyderland waarin een regeling is getroffen voor de procedure na een calamiteit of een incident in de patiëntenzorg.

Artikel 10. Klachtenregeling

10.1 De Uitvoerend arts en Zuyderland beschikken ieder over een eigen klachtenregeling die zij ieder afzonderlijk in voldoende mate onder de aandacht zullen brengen van hun patiënten.

Artikel 11. Aansprakelijkheid

11.1 Partijen zijn zich ervan bewust dat op grond van de Nederlandse wetgeving zowel Zuyderland als de Uitvoerend arts, ieder afzonderlijk of gezamenlijk, aansprakelijk kunnen worden gesteld voor schade voortvloeiende uit tekortkomingen in de zorgverlening.

11.2 Indien Zuyderland aansprakelijk wordt gesteld voor schade bij patiënten, maar de schade een gevolg is van werkzaamheden die zijn uitgevoerd ingevolge de behandelingsovereenkomst van de Uitvoerend arts met de patiënt, vrijwaart de Uitvoerend arts Zuyderland volledig voor deze schade.

11.3 Indien de Uitvoerend arts voor de werkzaamheden in Zuyderland gebruik maakt van de diensten van medewerkers van Zuyderland en indien als gevolg daarvan schade bij de patiënt ontstaat die voortvloeit uit de behandelingsovereenkomst van de Uitvoerend arts met de patiënt, maar het gevolg is van handelen of nalaten van een medewerker van Zuyderland niet volgens een opdracht van de Uitvoerend arts, is Zuyderland volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor deze schade en zal Zuyderland de Uitvoerend arts voor deze schade vrijwaren.

11.4 Indien de schade bij de patiënt is veroorzaakt door enig onjuist handelen of nalaten van (medewerkers van) beide partijen, zullen partijen elkaar slechts vrijwaren voor het deel van de schade dat door het handelen van hun 'eigen medewerkers' is veroorzaakt. Onder eigen medewerkers worden mede begrepen artsen of andere personen die niet in dienst van een partij zijn, maar wel voor of namens deze partij werkzaamheden verrichten.

Artikel 12. Procedure na centrale aansprakelijkheid

12.1 Als Zuyderland op grond van de centrale aansprakelijkheid door een (nabestaande van een) patiënt aansprakelijk wordt gesteld voor de euthanasiezorg door de Uitvoerend arts, dan verwijst Zuyderland de (nabestaande van) patiënt naar de Uitvoerend arts. Indien de (nabestaande van) patiënt persisteert in zijn aansprakelijkstelling aan het adres van Zuyderland, dan stelt Zuyderland de Uitvoerend arts hiervan per omgaande op de hoogte en zullen partijen in nauw overleg verweer voeren. Zuyderland heeft in dit geval het recht om regres te nemen. Bovendien zal de Uitvoerend arts Zuyderland vrijwaren van elke vorm van aansprakelijkheid die verband houdt met een tekortkoming in de uitvoering van de geneeskundige behandelovereenkomst of onrechtmatige daad die aan de Uitvoerend arts valt toe te rekenen.

Artikel 13. Passende verzekeringen.

13.1 Zowel Zuyderland als de Uitvoerend arts zijn gehouden om een deugdelijke verzekering af te sluiten en door tijdige premiebetaling te handhaven. Deze verzekering dekt de aansprakelijkheidsrisico's die gepaard gaan met de behandeling van patiënten.

**Waar huisarts staat, kan ook een andere externe arts (bijv. van Expertise Centrum voor Euthanasie) bedoeld zijn.*

13.2 Zuyderland en de Uitvoerend arts zullen zich eveneens toereikend verzekeren voor de gevolgen van aansprakelijkheid voor andere schade dan schade die veroorzaakt is in het kader van de behandeling.

Artikel 14 Duur en einde overeenkomst

14.1 De overeenkomst wordt aangegaan voor de duur van de euthanasie uitvoering in de desbetreffende casus.

Artikel 15. Geschillenregeling

15.1 Indien geschillen ontstaan naar aanleiding van het bepaalde in deze overeenkomst dan wel over de uitvoering van deze overeenkomst, dan zullen partijen proberen deze geschillen in eerste instantie in onderling overleg op te lossen, zo nodig met behulp van een daartoe in gezamenlijk overleg benoemde bemiddelaar.

15.2 Indien partijen niet in der minne tot een oplossing van een geschil komen, zal dit geschil worden beslecht door het Scheidsgerecht Gezondheidszorg overeenkomstig het reglement van dat Scheidsgerecht.

15.3 Partijen kunnen evenwel overeenkomen dat zij het geschil in plaats van aan het Scheidsgerecht, ter beslechting voorleggen aan de daartoe bevoegde rechter van de rechtbank.

Artikel 16. Pr en communicatie

16.1 Indien omstandigheden met betrekking tot de zorg of organisatie van de euthanasie bij de individuele patiënt aanleiding geeft tot contacten met de pers of de media, zullen beide partijen vooraf in goed onderling overleg afspraken maken over het woordvoerderschap in de communicatie met de pers en media, en de vertegenwoordiging van partijen in de onderhandelingsbijeenkomsten. 16.2 Partijen verbinden zich in het openbaar geen uitspraken te doen over elkaar zonder dat hierover vooraf met elkaar overleg heeft plaatsgevonden.

Artikel 17. Wijzigingen en aanvullingen op de overeenkomst

17.1 Eventuele aanvullingen of wijzigingen op deze overeenkomst zijn alleen geldig voor zover ze schriftelijk zijn vastgelegd.

Artikel 18. Slotbepaling

18.1 In alle gevallen waarin deze samenwerkingsovereenkomst niet voorziet, beslissen partijen in goed onderling overleg.

Stichting Zuyderland Medisch Centrum

Plaats:

Datum:

Naam:

Lid Raad van Bestuur

Uitvoerend arts

Plaats:

Datum:

Naam:

Uitvoerend arts

Bijlage 1: Checklist

Euthanasie door huisarts* binnen Zuyderland MC

Transmuraal Ondersteunend en Palliatie Advies Team (TOPAT)

Wanneer patiënt om euthanasie vraagt

- De patiënt doet bij de zaalarts/hoofdbehandelaar in het ziekenhuis een verzoek tot euthanasie.
- De hoofdbehandelaar voert euthanasie niet uit of er is een uitdrukkelijke wens voor uitvoer door de huisarts (HA).
- Indien euthanasie door Expertise Centrum voor Euthanasie (ECE) dan dient patiënt of diens familie zelf met ECE contact op te nemen.
- Hoofdbehandelaar/ zaalarts neemt contact op met de huisarts en met het TOPAT.
- Als de huisarts bereid is tot uitvoer binnen het ziekenhuis, is de rol van het TOPAT vooral ondersteunend voor huisarts en indien gewenst voor de afdeling waar patiënt opgenomen is.

Als blijkt dat HA diegene is die euthanasie kan uitvoeren en terug naar huis geen optie is

- TOPAT kan informatie verstrekken over de gang van zaken rond euthanasie.
- Symptoombestrijding wordt gecontinueerd.
- Het formulier 'samenwerking uitvoerend arts- Zuyderland bij euthanasie' wordt uitgeprint aan de HA gegeven of per veilige mail verzonden door lid TOPAT. Vraag aan de huisarts om het geel gearceerde deel in te vullen.
- Het ingevulde formulier komt retour TOPAT en wordt aan het dossier van patiënt toegevoegd na ondertekening door lid RVB Zuyderland. (secretariaat kan het aan JIM toevoegen)
- Huisarts voert gesprekken met patiënt en familie, regelt SCEN consult , overlegt met de forensisch arts en doet de uitvoer.
- TOPAT: biedt ondersteuning aan. Wat heeft de huisarts nodig (bijv. infuusnaald voor de uitvoer); wil de huisarts dat er iemand van het TOPAT aanwezig is bij de uitvoer?
- Heeft de afdeling ondersteuning of uitleg nodig?

Noodzakelijke stappen voorafgaand aan euthanasie

- Huisarts neemt contact op met de dienstdoende ziekenhuisapotheker (Geleen : 088-4595940 | Heerlen : 088-4597163) dat hij voornemens is euthanasie uit te voeren bij een patiënt in het ziekenhuis.
- Huisarts schrijft de euthanatica voor i.o.m. de ziekenhuisapotheker van Zuyderland en haalt deze op de dag van de euthanasie op bij de ziekenhuisapotheek en neemt ze mee naar de patiënt.
- Huisarts zorgt voor verslaglegging en invullen noodzakelijk formulieren in zijn eigen elektronische status.
- Hoofdbehandelaar/ zaalarts zorgt voor passende verslaglegging in het ziekenhuis EPD.

Uitvoering euthanasie

- Regelzaken rond het tijdstip van de uitvoer:
 - Aanwezigheid en opvang familie
 - Is er een verpleegkundige aanwezig?
 - Zijn er vragen op de afdeling?
 - Is de manager geïnformeerd?
 - En evt. extra personeel regelen.

**Waar huisarts staat, kan ook een andere externe arts (bijv. van Expertise Centrum voor Euthanasie) bedoeld zijn.*

- Uitvoer euthanasie door huisarts op afgesproken datum en tijd. (Wil de huisarts dat er een lid van het TOPAT aanwezig is om bijv. de spuiten of infuuszakjes te controleren en eventueel alles te noteren?)
- Forensisch arts controleert de formulieren van de huisarts, schouwt de overleden patiënt en vult de overlijdenspapieren in.
- Hoofdbehandelaar/ zaalarts regelt de normale zaken na overlijden (ziekenhuis-EPD, formulieren CMO etc.).

Wat resteert

- Lid van het TOPAT doet de dag na de euthanasie navraag op de afdeling of er nog ondersteuning gewenst is.

<https://www.knmp.nl/richtlijnen/uitvoering-euthanasie-en-hulp-bij-zelfdoding>

Maurice Beurskens TOPAT,

Versie 01: Mei 2022

Revisie tot versie 02: Augustus 2024